

Unie spolků insolvenčních správců, z.s.

Vážený pan
JUDr. Robert Pelikán, Ph. D.
ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády
Ministerstvo spravedlnosti České republiky

kopie elektronicky na: dhosek@msp.justice.cz

Vážený pane ministře,

děkujeme Vám za náš spolek a všechny jeho členy za možnost vyjádřit se k návrhu vyhlášky "o personálním a materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce".

Při formulaci našich připomínek jsme se neomezili pouze na strohé vyjádření námitek, ale pokusili jsme se naše stanoviska rovněž podrobněji vysvětlit i na příkladech z praxe, byť se celkově domníváme, že rozsah navrhované vyhlášky jde značně nad rámec zákona a není ku prospěchu věci. Přes naši snahu o podrobnost se domníváme, že bude nezbytné ještě dále prodiskutovat obsah návrhu i osobně na setkání s pracovníky ministerstva.

Tyto připomínky zasíláme dle sdělených pokynů elektronicky na stanovenou emailovou adresu, s ohledem na závažnost věci si je však zároveň dovoluujeme zaslat i přímo Vám osobně.

Věříme, že touto možností vyjádřit se k navrhovanému právnímu přepisu naše spolupráce na zlepšení a celkové kultivaci insolvenčního prostředí nekončí.

Uvítáme, pokud bude možné tuto problematiku i diskutovat jak se zaměstnanci ministerstva, tak i při osobním jednání přímo s Vámi.

Děkujeme Vám, a těšíme se na další spolupráci za účelem dosažení našich společných cílů.

Mgr. Ing. Eva Hepperová, za Unii spolků insolvenčních správců, z.s.

Připomínky Unie spolků insolvenčních správců, z.s.
k návrhu vyhlášky o personálním a materiálním vybavení
a standardech výkonu funkce insolvenčního správce:

(Pro přehlednost jsou připomínky uvedeny za jednotlivými ustanoveními, jichž se týkají, a jsou *barevně odlišený* od textu předpisu.)

N á v r h

VYHLÁŠKA

ze dne 2018

o personálním a materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce

Ministerstvo spravedlnosti stanoví podle § 5a odst. 8 a § 39a zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění zákona č. 312/2006 Sb. a zákona č. 64/2017 Sb., (dále jen „zákon“) a podle § 431 písm. g) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), ve znění zákona č. 64/2017 Sb., k provedení § 31, 36, 136, 371, 373, 383 a 385 insolvenčního zákona:

Vyhlášku jako takovou považujeme za nadbytečnou, když základní povinnosti jsou stanoveny zákonem.

Řada povinností stanovených vyhláškou je ukládána mimo meze, které stanoví zákon (insolvenční správce je podnikatel a povinnosti mu může ukládat jen zákon). K tomuto si dovoluujeme poukázat, že ke stejným závěrům dospěla i odborná literatura, viz. např. Antonín Stanislav, Jan Kozák: Zákon o insolvenčních správcích. Komentář, komentář k §39a:

*"V kontextu všeho shora uvedeného, především recentní judikatury Ústavní soudu, je při vydání podzákonné právní úpravy — vyhlášky ministerstva — nutné dodržovat pravidla odvozené normotvorby vymezené právě Ústavním soudem (bližší především nálezy Ústavního soudu Pl ÚS 45/2000 a Pl ÚS 5/01), tedy (1) vydání oprávněným subjektem, (2) **nezasahování do věcí vymezených zákonu a (3) zřejmá vůle zákonodárce k úpravě nad zákonný standard.** Vyhláška ke stanovení obsahu požadavků na personální a materiální vybavení insolvenčního správce a hostujícího insolvenčního správce tak musí být vydána Ministerstvem spravedlnosti, orgánem zmocněným v ustanovení § 39a, musí stanovit toliko obsah materiálních a personálních požadavků primárně stanovených v zákoně (**nemohou být stanoveny nové podmínky, např. požadavek na vzdělání, počet pracovníků apod.**) a v neposlední řadě musí být z předmětného zmocnění zřejmé, že jde o sféru, ve které dal zákonodárce prostor pro úpravu formou vyhlášky, což vyplývá z § 13a, §i 34a a §, 39a zákona."*

ČÁST PRVNÍ

PŘEDMĚT ÚPRAVY

§ 1

Tato vyhláška stanovuje obsah požadavků na personální a materiální vybavení insolvenčního správce a hostujícího insolvenčního správce (dále jen „insolvenční správce“) a na plnění některých povinností insolvenčního správce a stanovuje rozsah úředních hodin

provozovny, rozvržení úředních hodin, způsob označování sídla a provozovny a činnosti, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.

ČÁST DRUHÁ

PERSONÁLNÍ VYBAVENÍ INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

§ 2

Zaměstnanec insolvenčního správce

(1) Insolvenční správce využívá **pouze zaměstnanců**, kteří jsou důvěryhodní a způsobilí pro činnosti, které vykonávají. Pro výkon své funkce využívá **pouze zaměstnanců, kteří nejsou zaměstnanci jiného insolvenčního správce**, a zajistí pro něj dostatečný počet odborně způsobilých zaměstnanců.

Není důvod využívat pouze osoby v pracovním poměru, opakovaně se judikatura tímto zabývala a umožnila možnost využít i osob v jiném poměru. Toto omezení je mimo meze stanovené zákonem

Požadavek a využívání pouze zaměstnanců, kteří nejsou zaměstnanci jiného insolvenčního správce, postrádá jakékoli nejen zákonné, ale i praktické opodstatnění. Je zcela nemyslitelné, aby insolvenční správce byl zaměstnavatel veškerých osob, které využívá k činnosti. Každý ekonomický subjekt využívá celou řadu jiných osob, které s ním nejsou v pracovněprávních vztahu (a nemusí přitom jít pouze o údržbáře, zmiňované důvodovou zprávou k vyhlášce). Požadavek, aby jedna osoba nebyla zaměstnancem více IS, jde navíc zcela proti logice současného znění insolvenčního zákona, které insolvenční správce z ekonomického pohledu nutí ke zřizování provozoven, s čímž je nevyhnutelně spojeno sdílení využívání materiálního a personálního vybavení.

*Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 86/2013-31 „není pochyb o tom, že úkolem spadajícím do rámce § 36 insolvenčního zákona je také povinnost insolvenčního správce zajistit řádný chod své funkce i v době své nepřítomnosti v zapsaném sídle (bez ohledu na to, z jakých příčin tato nepřítomnost pramení). K tomu, kromě obecně použitelných institutů pracovního a civilního práva (pověřený zaměstnanec, **smluvní zastoupení, příkazní smlouva, apod.**), slouží i speciální institut zástupce insolvenčního správce podle § 33 insolvenčního zákona.“ Nejvyšší správní soud tedy vyložil, že aby insolvenční správce dostal povinnosti odborné péče podle ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon), může se nechat zastoupit vedle pověřeného zaměstnance i smluvním zastoupením, příkazní smlouvou i dalším institutem pracovního a civilního práva. Možnost zastoupení insolvenčního správce tak tedy není omezeno na zaměstnance insolvenčního správce nebo zaměstnance dlužníka.*

*Rovněž tak ustálená judikatura obou vrchních soudů předjímá využití jiných osob než zaměstnanců. Například podle usnesení Vrchního soudu v Olomouci č.j. 2 VSOL 358/2014 se **porušení povinnosti odborné péče nedopustil insolvenční správce, který se pro zajištění činností, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně, nechal zastoupit na základě plné moci.***

„Odvolací soud se ztotožňuje s argumentací, že zákon nevyžaduje, aby insolvenční správce vykonával všechny své činnosti osobně. Odvolací soud je přesvědčen o tom, že zákonodárce při přijetí souhrnné novely insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích (účinné od 1.1.2014) nebyl veden myšlenkou, že insolvenční správce musí vykonávat všechny činnosti osobně.“

*Pro tuto argumentaci lze nalézt rovněž oporu v nálezu Ústavního soudu č.j. ÚS 17/15, podle kterého „zvláště pak uvedená ustanovení § 37 odst. 2 a § 40 odst. 3 tohoto předpisu zřetelně akcentují skutečnost, že insolvenční správce může užít **jiných osob** k plnění svých úkolů (kupř. zastupování správce v soudních řízeních apod.), nevyžaduje-li zákon, aby v určitých případech provedl daný úkon osobně.“ Výše uvedený nálezh ústavního soudu explicitně vykládá, že insolvenční správce se může nechat zastoupit jinými osobami, aniž by tyto jiné osoby omezil na zaměstnance insolvenčního správce nebo zaměstnance dlužníka. Je proto zřejmé, že zastoupení insolvenčního správce se pouze na zaměstnance insolvenčního správce nebo zaměstnance dlužníka neomezuje.*

Rovněž tak podle usnesení Vrchního soudu v Praze č.j. 103 VSPH 187/2012-58 „z žádného ustanovení insolvenčního zákona nevyplývá omezení insolvenčního správce, jež by ho omezovalo v právu se nechat zastoupit advokátem...a insolvenční správce musí zvažovat, které povinnosti ještě stačí splnit osobně a které prostřednictvím svého zástupce.“

*I ustálená judikatura Vrchního soudu v Olomouci, reprezentovaná například usnesením č.j. 11 VSOL 70/2014-30, podle které „insolvenční správce ... má tedy právo, jako každý jiný účastník občanského soudního řízení, aby byl právně zastoupen. V tomto směru odvolací soud odkazuje na Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17.6.1998, Cpjn 19/98, zveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek v čísle vydání 7, ročník 1998 na straně 345, jež bylo uveřejněno pod publikačním číslem 52/98. V tomto stanovisku Nejvyšší soud formuloval závěr, že správce konkursní podstaty je oprávněn dát se zastoupit advokátem v řízení, v němž vymáhá ve prospěch podstaty pohledávky úpadce, jakož i ve sporech vyvolaných konkursním řízením a v řízeních, jejichž účastníkem se stal místo úpadce... **Takovým zástupcem může být i advokát...**I když se jedná o stanovisko vztahující se k již zrušenému zákonu č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, dle názoru odvolacího soudu jej lze plně aplikovat i pro incidenční spory vyvolané insolvenčním řízením dle zákona č. 182/2006 Sb.“*

*Soud prvního stupně ztotožnil pojem skutečný výkon činnosti s osobním výkonem činnosti insolvenčního správce a tedy i jeho osobní přítomnosti v sídle a v provozovnách s výjimkou oněch případů, kdy například insolvenční správce z pracovních důvodů je mimo pracoviště. **Odvolací soud se s takovým výkladem neztotožňuje.** Z žádného ustanovení insolvenčního zákona, zákona o insolvenčních správcích, a ani z prováděcí vyhlášky nevyplývá, že by insolvenční správce musel být na každé provozovně nebo v sídle přítomen vždy osobně a po celou dobu úředních hodin. Nutno proto souhlasit s námitkou, že skutečným výkonem činnosti insolvenčního správce je třeba rozumět faktický výkon činnosti insolvenčního správce, a to buď přímo samotným insolvenčním správcem, popřípadě osobami, které insolvenční správce **zmocnil** k výkonu své činnosti. To, že insolvenční správce může vykonávat svou činnost **prostřednictvím jiných osob** (jiných insolvenčních správců a jiných zmocněných osob), vyplývá z insolvenčního zákona.*

*Připouští-li insolvenční zákon, že insolvenční správce může vykonávat svou činnost i prostřednictvím jiných insolvenčních správců, **popřípadě jiných zmocněných osob**, pak také nutno dovést, že prostřednictvím jiných osob může insolvenční správce zajistit výkon činnosti*

na provozovně s tím, že za výkon činnosti zmocněných osob, jakož i za kvalitu poskytovaných služeb bude vždy osobně odpovídat insolvenční správce. Pokud tedy v přezkoumávané věci insolvenční správce zřídil více provozoven, respektive vedle svého sídla zřídil více jak čtyři provozovny, neporušil tím žádnou povinnost vyplývající z insolvenčního zákona či zákona o insolvenčních správcích. Proto nelze uzavřít, že by odvolatel (doposud) při výkonu své funkce nepostupoval s odbornou péčí či řádně si neplnil své povinnosti, takže důvod k jeho zproštění v této věci nebyl dán.“

(2) Zaměstnanec insolvenčního správce není důvěryhodný, zejména jestliže není bezúhonný podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona.

(3) Odborně způsobilý zaměstnanec insolvenčního správce není důvěryhodný, zejména jestliže není bezúhonný podle § 7 odst. 1 zákona.

Počet zaměstnanců

§ 3

(1) Počet odborně způsobilých zaměstnanců není pro účely řešení úpadku oddlužením, konkursem prohlášeným podle § 396, 405 nebo 418 insolvenčního zákona nebo nepatrným konkursem dostatečný, jestliže na jednoho odborně způsobilého zaměstnance

a) připadá více než 60 insolvenčních řízení, pro která byl insolvenční správce v rozhodném období ustanoven do funkce,

Požadavek na počet zaměstnanců k výkonu určité činnosti nemá v českém právním řádu obdoby. Určení minimálního počtu zaměstnanců není nikterak zdůvodněno ani není nikterak navázáno na kvalitativní parametry. Účelem tohoto ustanovení je tedy patrně toliko požadavek na zajištění zaměstnanosti.

K jednotlivým číselným údajům uvádíme, že nám není zřejmý jejich zdroj, ani důvodová zpráva neuvádí žádnou analýzu, ze které by tyto číselné údaje vyplývaly.

b) připadá v rozhodném období více než 800 přezkoumávaných přihlášek pohledávek podle okamžiku přezkumu, nebo

c) připadá více než 300 neskončených insolvenčních řízení, ve kterých byl insolvenční správce ke konci rozhodného období ustanoven do funkce.

(2) Počet odborně způsobilých zaměstnanců není pro účely ostatních způsobů řešení úpadku dostatečný, jestliže na jednoho odborně způsobilého zaměstnance

a) připadá více než 10 insolvenčních řízení, pro která byl insolvenční správce v rozhodném období ustanoven do funkce,

b) připadá v rozhodném období více než 450 přezkoumávaných přihlášek pohledávek podle okamžiku přezkumu, nebo

c) připadá více než 30 neskončených insolvenčních řízení, ve kterých byl insolvenční správce ke konci rozhodného období ustanoven do funkce.

(3) Personální potřeby podle odstavců 1 a 2 se sčítají.

(4) Pokud insolvenční správce nevyužívá odborně způsobilého zaměstnance v délce stanovené týdenní pracovní doby¹⁾, lze jej započíst v poměru podle části pracovní doby, po niž je insolvenčním správcem využíván.

¹⁾ § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 4

(1) Rozhodným obdobím je 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích o tři měsíce předcházejících měsíc, v němž se dostatečný počet odborně způsobilých zaměstnanců posuzuje.

(2) Insolvenční správce při zajišťování dostatečného počtu odborně způsobilých zaměstnanců zohlední změnu kritérií rozhodných pro určení jejich dostatečného počtu do prvního dne čtvrtého měsíce od okamžiku změny.

§ 5

(1) Počet odborně způsobilých zaměstnanců je dostatečný i tehdy, jestliže je o 1 odborně způsobilého zaměstnance nižší, než je dostatečný počet podle § 3 odst. 1 nebo 2, a insolvenční správce svou funkci vykonává především nebo zvýšenou měrou osobně.

Podle této věty se mění požadavek na počet odborně způsobilých zaměstnanců správce tehdy, jestliže insolvenční správce svou funkci vykonává především nebo zvýšenou měrou osobně. Podle tohoto ustanovení tedy vyhláška v § odst. 1 nebo 2 Vyhlášky upravuje minimální počet odborně způsobilých zaměstnanců pro správce, kteří svoji funkci vykonávají nikoli především nebo zvýšenou měrou osobně. Vyhláška tedy de facto předpokládá, že správce nemusí svoji funkci vykonávat osobně, a i tehdy ji bude vykonávat svědomitě a s odbornou péčí.

(2) Počet odborně způsobilých zaměstnanců je dostatečný i tehdy, jestliže z informací a podkladů od insolvenčního správce vyplývá, že je schopen vykonávat funkci insolvenčního správce svědomitě a s odbornou péčí **i s takovým počtem odborně způsobilých zaměstnanců, který neodpovídá požadavkům § 3.**

Z textu ustanovení je zřejmé, že vyhláška fakticky nepočítá s možností, že by IS neměl žádné zaměstnance, při dosažení určitého počtu řízení je podle textu vždy nutné mít zaměstnance. Toto je v rozporu se zákonem, když ze znění zákona nic takového nevyplývá.

Odborná způsobilost zaměstnance

§ 6

Zaměstnanec insolvenčního správce se považuje za odborně způsobilého, jestliže má vzdělání a odborné znalosti potřebné, aby byl zabezpečen kvalifikovaný výkon činnosti zaměstnance.

§ 7

(1) Za vzdělání potřebné pro odborně způsobilého zaměstnance **pověřeného zastupováním insolvenčního správce v insolvenčním řízení před soudem a věřitelskými orgány** se považuje **vysokoškolské právnické nebo ekonomické vzdělání** v magisterském studijním programu.

Text jde nad rámec zákona a je v rozporu s ním, §40 odst. 3 IZ nestanoví žádné podmínky na vzdělání zaměstnance, navíc dává možnost využít i zaměstnanců dlužníka. Požadavek na takovéto vzdělání nestanoví zákon ani na insolvenční správce (podle §6 odst. 1 b) je pro IS zapotřebí mít vzdělání na vysoké škole v členském státě v magisterském studijním programu), ustanovení je tak mj. v rozporu i s §190 odst. 2 IZ, který dává možnost zastoupení ins. správce jiným IS.

Toto omezení je navíc zbytečné, když IS mívají řadu zaměstnanců s jinou VŠ, kteří dokáží jednat se soudy i věřitelskými orgány

(2) Za vzdělání potřebné pro odborně způsobilého zaměstnance pověřeného **zastupováním insolvenčního správce v incidenčním sporu** se považuje **vysokoškolské vzdělání v oboru právo v magisterském studijním programu právo a právní věda.**

Viz. výše uvedené k předchozí poznámce, opět jde o požadavek nad rámec zákona. Požadavek na takové vzdělání zákon neklade ani na insolvenční správce, navíc jde i nad rámec občanského soudního řádu, který možnost zvolit si zástupce neomezuje žádnými požadavky na vzdělání.

(3) V ostatních případech se za potřebné vzdělání považuje střední vzdělání s maturitní zkouškou doplněné o odbornou praxi v rozsahu nejméně 6 měsíců.

(4) Odbornou praxí podle odstavce 3 se rozumí výkon činnosti prováděné v délce stanovené týdenní pracovní doby¹⁾ a spočívající v odborné práci u insolvenčního správce nebo u insolvenčního soudu v oblasti odpovídající činnosti zaměstnance.

Vzájemně se vylučující ustanovení (3) a (4). Zaměstnanec by měl mít praxi 6 měsíců dle odst. 3, ale dle odst. 4 by již v rámci té praxe měl vykonávat činnost, pro jejíž výkon je předpokladem uvedená praxe. V podstatě to znamená, že by každý nový zaměstnanec musel mít nad svou činností 6 měsíců dozor. Není příliš zřejmé, proč je požadována praxe, když činnost zaměstnance u insolvenčního soudu se s odbornou činností insolvenčního správce příliš nekryje. Pokud zde již podobná úprava má být, pak proč si v tomto není brán vzor ze stavovských předpisů ČAK, kde advokátní koncipient může činit různé úkony po uplynutí rozdílné doby praxe.

§ 8

(1) Za odborné znalosti potřebné pro odborně způsobilého zaměstnance se považují znalosti zejména v oblasti

- a) právní úpravy insolvenčního řízení,
- b) povinností insolvenčního správce,
- c) právní úpravy výkonu rozhodnutí a
- d) účetnictví, pokud věcně souvisejí s jeho činností.

(2) Zaměstnanec má potřebné odborné znalosti, zejména jestliže byl insolvenčním správcem přiměřeně proškolen.

§ 9

(1) Odborná způsobilost zaměstnance se prokazuje dokumenty, které osvědčují dosažené vzdělání nebo formu, obsah a dobu vykonávané odborné praxe nebo školení.

(2) Zaměstnanec je považován za odborně způsobilého i tehdy, jestliže z informací a podkladů od insolvenčního správce vyplývá, že je zabezpečen kvalifikovaný výkon činností zaměstnance.

ČÁST TŘETÍ

MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

Umístění a označování sídla a provozovny

§ 10

Sídlo a popřípadě provozovna insolvenčního správce se nacházejí na místě, které je veřejnosti přístupné.

Zákon nedává zmocnění k úpravě povinností, týkající se sídla. Stanovování povinností ohledně sídla je v rozporu se zákonem o ins. správcích, když pro určité skupiny IS zákon výslovně stanoví nemožnost si zvolit speciální sídlo jako IS (§5a odst. 2) a též stanoví, že sídlem je místo, kde skutečně a převážně vykonává činnost.

§ 11

(1) Insolvenční správce umístí na viditelném místě při vchodu do budovy, ve které se nachází jeho sídlo, informační tabuli, která obsahuje slova „Insolvenční správce“, údaje identifikující insolvenčního správce podle § 5a odst. 7 zákona a slova „Úřední hodiny:“ s uvedením úředních hodin sídla podle § 5a odst. 1 zákona.

(2) Insolvenční správce umístí na viditelném místě při vchodu do budovy, ve které se nachází jeho provozovna, informační tabuli, která obsahuje slova „Insolvenční správce“, údaje identifikující insolvenčního správce podle § 5a odst. 7 zákona a slova „Provozovna – Úřední hodiny:“ s uvedením úředních hodin provozovny podle § 12.

Není zřejmé, odkud Vyhláška čerpá své zákonné zmocnění pro to, aby změnila povinnosti označování provozoven, když Označení provozoven podnikatele je upraveno v ustanovení § 17 zákona č. 455/1991 Sb. (živnostenský zákon).

§ 12

Úřední hodiny

(1) Provozovna je pro veřejnost otevřena v pracovních dnech v časovém rozmezí od 7 do 18 hodin alespoň šest hodin v jednom dnu, a to pravidelně alespoň jeden den v kalendářním týdnu.

(2) Úřední hodiny každé provozovny jsou stanoveny tak, aby insolvenční správce v každé provozovně zajišťoval činnosti podle § 14.

(3) Insolvenční správce může svoje sídlo a každou provozovnu uzavřít až na 4 kalendářní týdny v roce, jestliže o plánovaném uzavření informuje ministerstvo alespoň 7 pracovních dní předem. Zároveň uvede týdny, v nichž budou sídlo nebo provozovna uzavřeny. V dostatečném předstihu před uzavřením a po dobu jeho trvání zajistí na vhodném a viditelném místě u vstupu do uzavřeného sídla nebo provozovny umístění informační tabule s označením týdnů, v nichž budou sídlo nebo provozovna uzavřeny.

Vítáme faktické zohlednění nároku IS na dovolenou. Nepovažujeme ale za správné, aby IS musel nepřítomnost oznamovat na MsP, taková povinnost je dle našeho názoru zbytečná a jde o "povinnost pro povinnost", vyvolávající dojem, že jde o povinnosti upravované jen za účelem následné kontroly.

K úpravě povinností dále poukazují, že z formulace vyplývá, že je možné uzavření maximálně na čtyři týdny, a pouze po předchozí informaci ministerstvu. Takovéto požadavky jsou nad rámec zákonného zmocnění, a navíc jsou v rozporu s praxí, kdy nutnost uzavření provozovny vyplývá zejména z mimořádných okolností, které nelze plánovat. Není tedy zřejmé, zda může být provozovna uzavřena i neplánovaně případně plánovaně, o jejímž uzavření se správce dozví méně než 7 dní předem. Dojde-li například k havárii na dodávce vody, vyhláška vyžaduje, aby provozovna byla nadále otevřena pro veřejnost, přestože tím nebude umožněn důstojný styk s dlužníkem podle ustanovení § 13 Vyhlášky. Bude-li například nemocen zaměstnanec provozovny, vyhláška vyžaduje, aby provozovna byla nadále otevřena pro veřejnost.

§ 13

Vybavení sídla a provozovny

Materiální vybavení sídla a provozovny je přiměřené povaze a rozsahu činností vykonávaných insolvenčním správcem, jestliže zejména jejich velikost, prostorové členění a vybavení místností dovoluje důstojný styk s dlužníkem, věřiteli a dalšími osobami.

Toto ustanovení navrhuje dopracovat a řádně definovat pojmy, včetně pojmu "důstojný styk".

§ 14

Činnosti zajišťované v provozovně

(1) Insolvenční správce v každé své provozovně v úředních hodinách zajišťuje činnosti stanovené insolvenčním zákonem, a to zejména

- a) přijímání písemností,
- b) poskytování součinnosti insolvenčního správce,
- c) umožnění proplácení částek určených pro jednotlivé věřitele v rozvrhovém usnesení, a
- d) evidování doby a důvodů přechodného uzavření provozovny.

(2) Je-li insolvenční správce ustanoven pro insolvenční řízení postupem podle § 25 insolvenčního zákona, zajišťuje v provozovně po celou dobu úředních hodin činnosti bezprostředně související s tímto insolvenčním řízením, a to zejména

- a) shromažďování podkladů pro insolvenční řízení,
- b) umožnění účastníkům insolvenčního řízení nahlédnout do seznamu přihlášených pohledávek a do dokladů, na jejichž základě je sestaven, a
- c) jednání s dlužníkem.

(3) Činnosti podle odstavce 2 zajišťuje insolvenční správce v provozovně rozhodné pro ustanovení pro insolvenční řízení, a nemá-li takovou provozovnu, v jiné provozovně v obvodu téhož insolvenčního soudu, jinak v nejbližší provozovně.

ČÁST ČTVRTÁ

STANDARDS VÝKONU FUNKCE INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

Svědomitý výkon funkce s odbornou péčí

§ 15

Insolvenční správce postupuje při výkonu své funkce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména dostojí standardům výkonu funkce podle této části, ledaže mu insolvenční soud, s výjimkou § 16, dal odlišné pokyny, nebo jestliže doloží, že jsou zde důvody, pro které lze i jiný postup považovat za svědomitý postup při výkonu funkce s odbornou péčí.

Výkon funkce insolvenčního správce svědomitě a s odbornou péčí posuzuje judikatura soudů odlišně oproti tomuto ustanovení. Správce tedy může postupovat v souladu s Vyhláškou, přesto se může dopustit porušení povinnosti odborné péče a může být insolvenčním soudem zproštěn funkce. A naopak správce bude postupovat při naplnění odborné péče podle rozsudků vrchních soudů, přesto se ale dopustí porušení Vyhlášky.

§ 16

Insolvenční správce postupuje při výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) bez zbytečného odkladu oznamuje insolvenčnímu soudu skutečnosti, které mohou zakládat pochybnost o jeho odbornosti, nezávislosti nebo výkonnosti v určitém insolvenčním řízení, pro které byl ustanoven insolvenčním správcem,

b) zajišťuje přítomnost způsobilých **zaměstnanců** v prostorách svého sídla a v prostorách všech provozoven v úředních hodinách po dobu své nepřítomnosti pro všechny oblasti své činnosti,

Dle tohoto ustanovení musí být v sídle a prostorách všech provozoven někdo oprávněný a schopný učinit jakékoli rozhodnutí, podepsat smlouvy s dražebníkem, podepsat kupní smlouvy o prodeji majetku, mít oprávnění k bankovníctví, mít přístup do datové schránky, provádět přezkum pohledávek, vyhodnocovat neúčinné úkony dlužníka (nadto některé činnosti musí správce vykonávat osobně a povinnost tak ani splnit nelze nebo se jedná o činnosti, pro které není důvod, aby byly takovéto osoby v sídle či provozovně – např. osoby oprávněné jednat za správce na insolvenčním soudě nebo v rámci incidenčních sporů, což je také oblast činnosti správce), prostě činit vše, co teoreticky může činit správce, aniž by zde byla jakákoli souvislost mezi tím, že tato činnost musí být možná vykonat kdykoli nebo tato činnost ani není v sídle či provozovně vykonávána. To fakticky eliminuje možnost vykonávat činnost bez zaměstnanců a reálně i jinak než v rámci v.o.s. s více ohlášenými společníky, protože zajistit osobu způsobilou pro všechny oblasti činnosti znamená zajistit osobu s kvalifikací správce. Takto nefunguje žádná instituce státní ani soukromá, že by stále musela být přítomna osoba schopná učinit cokoli.

Současně požadavek na to, aby IS v sídle a provozovnách zajišťoval činnost jen prostřednictvím zaměstnanců, je v rozporu se zákonem (viz. předchozí komentáře). Tento požadavek nadto nereflexuje na reálnou praxi, kdy insolvenční správci jsou činní i v jiných profesích (jak zákon předpokládá, zejména jako advokáti, daňoví poradci), a v rámci těchto činností sdílejí personální a materiální vybaven s jinými osobami (např. formou společné kanceláře), přičemž všechny tyto osoby nemusí být či ani nemohou být zaměstnanci insolvenčního správce (např. advokáti ve sdružení, kteří se navzájem zastupují).

c) zajišťuje za sebe odpovídající náhradu po dobu své dočasné nepřítomnosti z důvodu čerpání osobního volna nebo z jiných obdobných důvodů, a to zejména pověřením odborně způsobilého **zaměstnance**,

Opět odkazujeme na výše uvedené komentáře, toto ustanovení je v rozporu se zákonem danou možností IS pověřit výkonem činnosti i jiné osoby než zaměstnance.

Současně považujeme formulaci tohoto ustanovení za vysoce neurčitou, jelikož není specifikováno, co je „dočasná nepřítomnost“.

d) všechny osoby jednající jeho jménem jednají zdvořile, šetří práva a oprávněné zájmy účastníků insolvenčního řízení a dalších osob, jednají s nimi ohleduplně, podle možností jim vycházejí vstříc a postupují tak, aby je co možná nejméně zatěžovaly a aby nikomu nevznikaly nedůvodné náklady,

Podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon) je dlužník povinen insolvenčnímu správci poskytnout všestrannou součinnost při zjišťování majetkové podstaty a zejména dbát pokynů insolvenčního správce. Podle ustanovení § 412 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon) vykonává správce po dobu trvání účinků schváleného oddlužení splátkovým kalendářem dohled nad činností dlužníka.

Stejně jako je pojmově vyloučeno, aby insolvenční soud při ukládání povinností správci v rámci své dohledací činnosti podle ustanovení § 10 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon) případně aby věřitelský výbor při ukládání povinností správci postupovali zdvořile/nezdvořile případně tak, aby co možná nejméně zatěžovali správce, aby mu nevznikaly nedůvodné náklady, je pojmově vyloučeno, aby insolvenční správce při ukládání pokynů dlužníku při zjišťování majetkové podstaty nebo při svém dohledu nad dlužníkem postupoval tak, aby dlužníka co nejméně zatěžoval.

Insolvenční správce má postupovat tak, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře (§ 36 zákona č. 182/2006 Sb.) s tím, že společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními nebo před zájmy jiných osob. Insolvenční správce nemůže současně dávat přednost společnému zájmu věřitelů před zájmy jiných osob, jak mu ukládá zákon, a současně s tím se řídit povinnostmi uloženými mu Vyhláškou, tedy účastníkům insolvenčního řízení a dalším osobám vycházet vstřícně a postupovat tak, aby je co možná nejméně zatěžoval.

e) předchází střetu zájmů, který je způsobitelný ohrozit důvěru v nestrannost insolvenčního správce,

f) nejedná ve prospěch určitého věřitele nebo omezeného okruhu věřitelů,

Obecně lze toto ustanovení chápat, nicméně použitá formulace nerespektuje mj. to, že zákon preferuje určité skupiny věřitelů (např. zajištění věřitelé ad.). Jestliže správce postupuje při zpeněžování majetkové podstaty podle pokynu zajištěného věřitel podle ustanovení § 293 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon), jedná ve prospěch určitého věřitele. Rovněž tak plnění reorganizačního plánu, který každá skupina věřitelů přijala nebo se považuje za skupinu, která jej přijala podle ustanovení § 348 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon), jedná správce ve prospěch určitého věřitele či omezeného okruhu věřitelů.

g) příslušná podání v insolvenčním řízení činí pouze na elektronických formulářích, jejichž vzory jsou uveřejněny na internetových stránkách ministerstva,

Naplnění tohoto ustanovení není realizovatelné, jednak některé vzory podání nejsou uveřejněny, a u řady podání ani zákon nepředpokládá, že by měly existovat povinné formuláře.

h) nakládá transparentně s majetkovou podstatou a spravuje ji a nakládá s ní způsobem, který nevede ke snížení uspokojení věřitelů nebo k poškození oprávněných zájmů dlužníka,

i) podle nezbytných podkladů prověřuje možnou neplatnost a neúčinnost právních úkonů dlužníka a případně se bez zbytečného odkladu dovolá neplatnosti právních úkonů nebo odporuje neúčinným právním úkonům,

j) vede vlastní majetek odděleně od cizího majetku, zejména majetku dlužníka, a odděleně spravuje majetek v různých insolvenčních řízeních, zejména pro každého dlužníka zřizuje samostatný účet u banky, spořitelního nebo úvěrního družstva,

k) provádí pravidelně kontrolu účetnictví a daňové evidence vedené dlužníkem,

Dle našeho názoru v zákoně chybí podklad pro stanovení takovéto obecné povinnosti, dlužník může vést účetnictví mj. i v případech oddlužení ad.

l) informuje účastníky řízení o jejich právech a povinnostech v insolvenčním řízení včas a v dostatečné míře, aby nedošlo k nedůvodné újmě na jejich právech, a na žádost je informuje o průběhu a stavu insolvenčního řízení,

V zákoně chybí podklad pro stanovení takovéto obecné povinnosti, je na každém účastníkovi řízení, aby využíval svých práv, poskytování "poradenství" v rozsahu, předpokládaném tímto ustanovením, by bylo navíc v rozporu s povinnostmi ins. správce, který nesmí nikoho zvýhodňovat, přičemž je třeba si uvědomit, že individuální zájmy každého z účastníků řízení často mohou být v rozporu se zájmy jiných účastníků.

m) uděluje souhlas s právními úkony dlužníka ve stanovené formě v přiměřené době, se zřetelem k právům a oprávněným zájmům dlužníka a věřitelů, a odepře-li udělení souhlasu, odůvodní takový postup a

Toto ustanovení je nekonkrétní, zákon nestanoví žádnou povinnost udělování souhlasu s právními úkony dlužníků, naopak v řadě případů výslovně dlužníkům ponechává dispoziční oprávnění.

n) činí potřebná opatření, aby nedocházelo k maření účelu insolvenčního řízení, zejména vykonává dohled nad činností svých zaměstnanců, případně dalších osob jednajících jeho jménem.

§ 17

Postup při změně v osobě insolvenčního správce

(1) Byl-li insolvenční správce odvolán z funkce nebo funkce zproštěn, postupuje svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména do 5 pracovních dnů od účinnosti rozhodnutí o odvolání z funkce nebo rozhodnutí o zproštění funkce v úplnosti informuje nového insolvenčního správce o své dosavadní činnosti a předá mu její výsledky a rovněž spis a originály všech dokumentů souvisejících s výkonem funkce.

Stanovení takto krátké povinné lhůty odporuje zkušenostem z praxe, kdy v řadě případů nelze z objektivních důvodů učinit potřebné úkony v takovéto lhůtě.

(2) Způsob a místo předání dokumentů podle odstavce 1 dohodne insolvenční správce s novým insolvenčním správcem a učiní o tom záznam do spisu; nedojde-li k dohodě, předá dokumenty dodáním do sídla nového insolvenčního správce.

S ohledem na zkušenosti praxe považujeme za vhodnější, aby k převzetí dokumentů došlo v případě, že nedojde k dohodě, v sídle či provozovně zproštěného insolvenčního správce.

(3) Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně, jestliže je v rozhodnutí o úpadku insolvenčním správcem ustanovena osoba odlišná od předběžného správce.

§ 18

Postup při přezkoumání pohledávek

Při přezkoumání pohledávek postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) bezprostředně po svém ustanovení do funkce oznámí prostřednictvím insolvenčního rejstříku místo a způsob nahlížení do spisů přihlášených pohledávek,

Toto ustanovení je v rozporu s vyhláškou č. 311/2007 Sb, kdy podle ustanovení § 12 odst. 1 vyhlášky č. 311/2007 Sb. (o jednacím řádu) insolvenční správce poté, co sestaví seznam přihlášených pohledávek, oznámí insolvenčnímu soudu, kdy a kde mohou účastníci nahlížet do seznamu přihlášených pohledávek a do dokladů, na jejichž základě byl sestaven.

Toto je i mimo praxi. Na počátku přihlašovací lhůty není možné vědět, zda nebude zapotřebí vyzývat věřitele k doplnění a kdy jej věřitelé doručí. Obvykle se termín stanovuje ve chvíli, kdy veškeré dokumenty mám

b) bez zbytečného odkladu informuje insolvenční soud o datu a místě konání jednání s dlužníkem k přezkoumání přihlášených pohledávek a o každé jeho změně,

Jde o povinnost nad rámec zákona, §410 IZ takovou povinnost nestanoví, ani nepředpokládá. Též poukazujeme na nutnost korigovat místo a čas jednání s dlužníkem

c) řádně přezkoumá přihlášené pohledávky, zejména podle příloh přihlášek, které obdrží od insolvenčního soudu, případně které si od věřitele výzvou k doplnění vyžádá, a podle dalších nezbytných podkladů, a případně odůvodní, proč přihlášené pohledávky nepřezkoumal v pořadí, v němž byly podány u insolvenčního soudu,

Povinnost vyžádat si doplnění příloh je nad rámec zákona, který výslovně stanoví, v jakých případech a jak má IS věřitele vyzývat (§188 odst. 2 IZ), nad rámec toho je věřitel odpovědný za svou přihlášku.

Požadavek odůvodnění pořadí přezkoumávání přihlášek je požadavek v rozporu s praktickými zkušenostmi, insolvenční správce nemůže zajistit přezkoumání přihlášek v pořadí, v jakém byly podány u insolvenčního soudu, neboť insolvenční soud doručuje insolvenčnímu správci přihlášky v jiném pořadí, než byly u soudu podány. Rovněž tak insolvenční soud v některých případech doručuje opožděně či vůbec některé přihlášky pohledávek. V takovém případě by insolvenční správce nesměl přezkoumávat přihlášky, které byly soudu doručeny po termínu doručení přihlášky, kterou soud následně správce nedoručil. Tím by bylo blokováno přezkoumávání přihlášek došlých na soud po této soudem správci nedoručené přihlášce.

d) v zájmu předcházení sporům, je-li to účelné, před popřením přihlášené pohledávky informuje věřitele, které nedoložené skutečnosti nebo doklady povedou k popření pohledávky,

Jde o povinnost nad rámec zákona, který výslovně stanoví, v jakých případech a jak má IS věřitele vyzývat (§188 odst. 2 IZ), nad rámec toho je věřitel odpovědný za svou přihlášku. Obecně lze pochopit snahu o předcházení sporů, IS je však vázán povinnostmi podle zákon a lhůtami ve kterých musí činit své úkony.

e) dostatečně odůvodní své popření, pokud přihlášenou pohledávku popírá, a

f) v seznamu přihlášených pohledávek dostatečně odůvodní stanovisko, že nepopírá pohledávku, pokud se jím odchýlí od judikatury publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Povinnost odůvodnění nepopření je zcela nad rámec zákona. Též není zcela zřejmé, zda je míněna sbírka Nejvyššího soudu či ev. jiná sbírka judikatury. Může též nastat situace, kdy popření může být považováno za rozporné s judikaturou.

§ 19

Postup po prohlášení konkursu

Po prohlášení konkursu postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

- a) formou fyzické a dokladové inventury provede inventarizaci majetku náležejícího do majetkové podstaty podle inventurních soupisů nebo evidencí vedených dlužníkem, které má k dispozici, a podle údajů a informací získaných vyžádanou součinností,
- b) podle skutečného stavu zpracuje a průběžně doplňuje soupis majetkové podstaty a
- c) insolvenčnímu soudu a věřitelskému výboru podá zprávu o zjištěních k možné neplatnosti a neúčinnosti právních úkonů dlužníka.

§ 20

Postup při zjišťování a soupisu majetkové podstaty

Při zjišťování a soupisu majetkové podstaty postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

- a) zjišťování majetkové podstaty zajišťuje osobní činností nebo prostřednictvím svých zaměstnanců,

Opět odkazujeme na výše uvedené komentáře, kdy nelze omezovat výkon činnosti IS pouze na zaměstnance.

- b) při prohlídce bytu, sídla a jiných míst, kde má dlužník umístěn majetek náležející do majetkové podstaty, porovnává skutečně zjištěný stav s údaji, které dlužník uvedl v seznamu majetku, a o případných rozdílech informuje insolvenční soud,
- c) v případě dlužníka, ohledně kterého je vedeno exekuční řízení, zjišťuje majetkovou podstatu také prostřednictvím součinnosti soudního exekutora, a
- d) podle možností při zjišťování majetkové podstaty pořizuje obrazovou dokumentaci, na niž odkáže v soupisu při označení majetku.

Zde je problém absence zákonného zmocnění. Zákon toto oprávnění správci zejména v obydlí dlužníka nepřiznává a jde tedy o to, že k takovému pořizování dokumentace by měl být souhlas dlužníka a případně dalších osob s ním sdílejících obydlí. Domníváme se tedy, že toto ustanovení je nekonkrétní a bez opory v ustanovení zákona by se mohl IS dostat do rozporu s ustanoveními předpisů na ochranu osobních údajů, včetně GDPR.

§ 21

Postup při zpeněžování majetkové podstaty

Při zpeněžování majetkové podstaty nebo její části postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) je provádí osobně nebo prostřednictvím svých zaměstnanců a při prodeji mimo dražbu především formou veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku nebo výběrového řízení; jiným osobám provádění úkonů při zpeněžování majetkové podstaty zadá jen ve zvlášť odůvodněných případech, a

Opět odkazujeme na výše uvedené komentáře, kdy nelze omezovat výkon činnosti IS pouze na zaměstnance.

Toto ustanovení je nadto zcela v rozporu s požadavky praxe, kdy je běžné, že nejvyššího výtěžku zpeněžení lze dosáhnout při využití specialistů na prodej daného majetku. Současně zákon nepreferuje žádný ze způsobů zpeněžení. Upřednostnění veřejné soutěže a výběrového řízení není ani podle důvodové zprávy podloženo žádnou analýzou. Výběr vhodného způsobu zpeněžení je zejména na věřitelích a soudu, se zákonem stanovenou odpovědností správce. Toto ustanovení navíc nijak nereflexuje specifika a různorodost majetku, zpeněžovaného v ins. řízeních.

Druhou věcí je to, že zajistit dostatečnou publicitu zejména nemovitosti je snazší díky realitní kanceláři. Přitom náklady na prodej přes RK nejsou vyšší než dražbou, se kterou není dle vyhlášky problém. V případě dražby je přitom zcela přijatelné, že se nemovitost prodá i za vyvolávací cenu, která je standardně nižší než cena odhadní, oproti tomu je zde naznačován problém s přímým prodejem v obecné rovině. Není ani zřejmé, proč není problémem prodej dražbou přes třetí osoby a u jiných forem ano. Věc se tak dostane do roviny, že správce bude muset zdůvodňovat, proč musí prodávat přes realitní kancelář, například kdy bude dostatečná vzdálenost od jeho sídla či provozovny, aby například odůvodnil zbytečnou výši jeho cestovních výdajů na prohlídky. Úprava směřuje k tomu, aby byly naprosto preferovány dražby bez ohledu na reálnou vhodnost, jelikož u těch správci nemůže nikdo nic vyčítat. Navíc není zřejmé, proč by měl být „kriminalizovaný“ prodej prostřednictvím třetích osob nebo mimo veřejnou soutěž či výběrové řízení bez jakékoli vazby na výslednou cenu? Toto otvírá prostor sankcionovat správce za jakýkoli prodej realizovaný mimo dražbu a uvedené způsoby přímého prodeje jen z toho důvodu, že se nejednalo o zvlášť odůvodněné případy.

b) insolvenčnímu soudu bez zbytečného odkladu k založení do spisu dlužníka v insolvenčním rejstříku předkládá kopie dokumentů vztahujících se k probíhajícímu zpeněžení majetkové podstaty nebo její části; to neplatí, jestliže by tím mohlo dojít k maření účelu insolvenčního řízení.

Není zřejmé, co je míněno pojmem "bez zbytečného odkladu", zejména od kdy taková lhůta má běžet.

Bez zbytečného odkladu by mohlo být chápáno jako nejvýše během několika dní. U takovéto formulace není jasné, kdy správce pochybí, že nepředá a kdy pochybí, že předloží něco mařícího účel insolvenčního řízení (což je teoreticky vše, co může snížit prodejní cenu, tedy potenciálně skoro cokoli).

§ 22

Postup při uveřejňování zprávy o postupu insolvenčního řízení

Insolvenční správce postupuje při uveřejňování zprávy o postupu insolvenčního řízení svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) návrh zprávy, která obsahuje informace týkající se postupu insolvenčního řízení v předchozím období, zpracovává v termínech zohledňujících zájmy věřitelů,

Zákon žádnou takovou povinnost nestanoví, IS musí své úkony činit dle postupu v řízení a pokynů soudu. Text ustanovení je nadto obecný a nekonkrétní, nedává žádné vodítko, jak by mělo být postupováno, a co je míněno "zájmem věřitelů" v tomto kontextu. Někdy se navíc zájmy věřitelů mohou rozcházet.

b) návrh zprávy předloží věřitelskému výboru s žádostí o odsouhlasení a v případě, že souhlas nebude udělen, vypracuje nový návrh zprávy v souladu s vyjádřením, které si od věřitelského výboru vyžádá, a

Toto ustanovení je v rozporu se zákonem, nelze zobecňovat specifika řízení o úpadku finančních institucí na všechna insolvenční řízení. Jde o zprávu IS, není důvod ji podmiňovat souhlasem VV, nad to není řešeno, jak by se postupovalo v případě, že souhlas VV odmítne i opakovaně; stejně tak není řešena situace, kdy funkci VV vykonává soud.

c) bez zbytečného odkladu po obdržení souhlasu požádá insolvenční soud o zveřejnění zprávy v insolvenčním rejstříku, případně ji zveřejní také na svých internetových stránkách.

Poukazujeme shodně na odůvodnění komentáře výše. Dále není zřejmé, proč by mělo být zveřejňováno na webu IS, když ke zveřejnění všech dokumentů oficiálně slouží web insolvenčního rejstříku.

§ 23

Postup při jednání s dlužníkem

Při jednání s dlužníkem, jehož úpadek je řešen oddlužením, postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) **upřednostňuje osobní jednání s dlužníkem před telefonickou či písemnou komunikací a písemnou elektronickou komunikaci upřednostňuje před listinnou formou**, ledaže se s dlužníkem dohodne jinak,

Toto ustanovení je nad rámec zákona, nadto v rozporu s poznatky praxe, kdy forma osobního jednání je pro dlužníky nejvíce (časově apod.) zatěžující. Jestliže má správce upřednostňovat osobní jednání s dlužníkem před telefonickou či písemnou komunikací, bude tento požadavek znamenat, že při každém dotazu dlužníka bude dlužník vyzván, aby se dostavil v úřední hodiny do sídla či provozovny správce. Tato může být vzdálena i několik set km od dlužníkovy obydli. Není zřejmé, jak se má tento požadavek s požadavkem dle § 16 písm. d) Vyhlášky, aby nikomu nevznikaly nedůvodné náklady.

Současně celá řada dlužníků nemá přístup k prostředkům elektronické komunikace, nadto k prostředkům jako je elektronický podpis.

b) jedná s dlužníkem v sídle nebo v provozovně, podle kterých byl ustanoven pro insolvenční řízení, nebo v dlužníkově bydlišti, popřípadě na žádost dlužníka a po dohodě na jiném místě a

Domníváme se, že uvedení dlužníkově bydliště mezi základními způsoby volby místa jednání je neodůvodněný, výchozím místem by měly být již s ohledem na materiální a technické podmínky (výpočetní technika apod.) vždy pouze sídlo či provozovna, podle kterých byl IS ustanoven.

c) dlužníka při osobním jednání k přezkoumání přihlášených pohledávek informuje o průběhu a účelu tohoto jednání, způsobu, jakým může dlužník popírat přihlášené pohledávky, a o významu popření přihlášené pohledávky.

§ 24

Dohled nad dlužníkem

Při dohledu nad činností dlužníka v oddlužení postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) získává informace k výši příjmů dlužníka, sleduje poměry na místním trhu práce v okolí bydliště dlužníka a posuzuje, zda má dlužník přiměřenou možnost dosáhnout vyššího výdělku,

b) v případě nezaměstnaného dlužníka získává informace o činnosti dlužníka při obstarávání zaměstnání a posuzuje, zda dlužník o získání příjmu dostatečně usiluje,

c) v případě dlužníka, který podniká, kontroluje výši příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a daňová priznání podaná dlužníkem, ověřuje zaplacení zejména veřejnoprávních závazků a posuzuje výdělečnost dlužníkově podnikání a možnost dosažení vyššího příjmu v pracovněprávním vztahu,

ad a) až c): Jde o povinnosti, stanovené nad rámec zákona, nadto nekonkrétní. Zejména je ale nutné zdůraznit, že pro takovéto činnosti nemá IS z podstaty věci ani potřebná oprávnění a podklady. Výdělečná schopnost dlužníka závisí zejména na jeho zdravotních a osobnostních předpokladech, k informacím pro posouzení takovýchto skutečností nemá IS oprávnění ani podklady (zdravotní dokumentace apod.). Nadto nejsou dostupné žádné oficiální statistické a obdobné údaje, na základě kterých by bylo možné hodnotit plnění výše uvedených povinností.

I pokud bychom uvažovali o plnění takovýchto povinností, nutně dojdeme k tomu, že ustanovení je nedostatečné a neurčité. Je třeba konkretizovat, v jakém místním rozsahu to máme sledovat, zda v novinách, na internetu, dotazem na ÚP (přičemž tato agenda spadá do působnosti státní správy prostřednictvím Úřadu práce České republiky. Je-li dlužník zařazen jako uchazeč o zaměstnání do evidence Úřadu práce, je jeho snaha o získání zaměstnání předmětem kontroly Úřadu práce. Je-li dlužník vyřazen Úřadem práce z řad uchazečů o zaměstnání z důvodů porušení povinností na straně dlužníka, je toto vyřazení důvodem pro podání návrhu na zrušení oddlužení správcem podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon), neboť dlužník porušuje své povinnosti podle ustanovení § 412 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb.) nebo osobním objížděním potencionálních zaměstnavatelů apod. Je třeba jasně stanovit míru přiměřenosti a vlivy, které ji ovlivňují (vzdělání, pracovní omezení, dojíždění do zaměstnání apod.)

Ověření zaplacení zejména veřejnoprávních závazků je snad problematikou uplatňování pohledávek po splatnosti novými věřiteli, práva náleží bdělým. K reálnému ověření těchto informací nepostačuje ani samotná kontrola účetnictví dlužníka, nadto většina OSVČ v oddlužení nevede účetnictví.

Kromě výše zmíněného by bylo nutné zohlednit i náklady s takovými novými povinnostmi spojené. Celkově považujeme ze nerealizovatelné, aby bylo vyžadováno plnění takovýchto neurčitých povinností, nadto za situace, kdy k jejich plnění nebyla vydána ani žádná metodika MSP.

d) pravidelně, alespoň jednou za tři měsíce, zjišťuje u dlužníka, zda má nějaké závazky po splatnosti, zda získal nějaké hodnoty zejména darem nebo dědictvím, zda zcizil nějaký majetek náležející do majetkové podstaty a zda u něho došlo ke změnám ve výživném nebo v počtu vyživovaných osob, případně zda lze tyto změny očekávat, a

Znamená takováto povinnost, že by měl správce aktivně dotazovat pravidelně dlužníka, zda došlo k nějaké změně, když tuto povinnost informovat správce má dle IZ dlužník při vzniku změn? Pohledávky po splatnosti mají uplatňovat věřitelé. Jak relevantní by byl dotaz na dlužníka, zda něco dluží? Z jakého důvodu se má správce ptát dlužníka, zda lze očekávat změnu v počtu vyživovaných osob? Jakou by tato informace měla relevanci pro insolvenční řízení? Problematika toho, zda lze očekávat změny počtu vyživovaných osob je poměrně soukromou a intimní záležitostí.

Současně jde opět o povinnosti nad rámec zákona, nadto se domníváme, že i v rozporu se zákonem - za situace, kdy dlužník má (např. v oddlužení) dispoziční oprávnění, není patrné IS ani oprávněn kontrolovat nakládání s tímto majetkem.

e) zjišťuje, zda nevyšly najevo okolnosti, na jejichž základě by bylo možno důvodně předpokládat, že oddlužením je sledován nepoctivý záměr.

Toto ustanovení je nekonkrétní, a bez toho, aniž by bylo upřesněno, či k němu vydána vysvětlující metodiky, uvádějící konkrétní úkony, které by měly být činěny, nelze hodnotit naplňování tohoto ustanovení.

§ 25

Postup při vyplácení splátek

Při vyplácení částí splátky připadajících na nezajištěné věřitele při oddlužení plněním splátkového kalendáře postupuje insolvenční správce svědomitě a s odbornou péčí, jestliže zejména

a) bez zbytečného odkladu provádí výplatu nezajištěným věřitelům, zpravidla nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kterého jsou podle rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře připsány na účet majetkové podstaty srážky z dlužníkových příjmů,

Postup vyplácení nezajištěných věřitelů v oddlužení splátkovým kalendářem je upraven ustanovením § 406 odst. 3 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon) tak, že insolvenční soud uloží dlužníku, aby prostřednictvím insolvenčního správce vždy k určenému dni měsíce platil nezajištěným věřitelům. Tuto povinnost může moderovat insolvenční soud v rámci své dohledací činnosti podle ustanovení § 10 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon).

Vypláčení nezajištěným věřitelům podle ustanovení § 25 písm. a) Vyhlášky zpravidla do 10 pracovních dnů ode dne, kterého jsou připsány na účet majetkové podstaty, nelze zajistit. Při souběhu příjmů není až do konce kalendářního měsíce (či do konce lhůty k vypláčení určené soudem v usnesení o schválení oddlužení podle ustanovení § 406 odst. 3 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon) zřejmé, zda na účet majetkové podstaty dojdou všechny souběžné příjmy. Teprve s koncem období je zřejmé, zda všechny příjmy došly či nikoli a v jaké výši mají být příjmy rozděleny. Konec této lhůty ale může být daleko později než 10 dní od připsání prvního příjmu na účet majetkové podstaty. Tuto povinnost tak správce nemůže splnit ani s vyvinutím veškerého úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat.

Příjmy nelze ani rozdělovat mezi nezajištěné věřitele opakovaně v běžném měsíci, neboť toto neumožňuje výpočet nezabavitelné části příjmu dlužníka.

b) bez zbytečného odkladu vyplácí dlužníkovi tu část příjmů za příslušný měsíc, která nemůže být sražena, zpravidla nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kterého jsou podle rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře připsány na účet majetkové podstaty srážky z dlužníkových příjmů, a to na základě mzdových či jiných potvrzení o příjmech dlužníka,

Toto ustanovení nepamatuje na situaci, kdy je zasíláno více srážek z různých zdrojů, nelze stanovit srážky bez toho, aniž by byly poskytnuty všechny částky a podklady k nim.

c) bez zbytečného odkladu provádí výplatu věřitelům pohledávek na výživném ze zákona, zpravidla nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kterého jsou podle rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře připsány na účet majetkové podstaty srážky z dlužníkových příjmů,

Toto ustanovení nereflektuje, že pro posouzení, jaké částky mají být vyplaceny, jsou často zapotřebí i další podklady (např. výplatní listky apod.).

d) výplaty nízkých částek nepřevyšujících 150 Kč provádí nejméně jednou za 6 měsíců, zpravidla po dohodě s příslušným věřitelem,

e) určí plátcům mzdy dlužníka jednotlivě, jakou část nezabavitelné částky nemají sražet, jestliže provádění srážek ze mzdy nebo jiného příjmu dlužníka bylo příkázáno více plátcům mzdy dlužníka, aniž by v rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře bylo určeno, jakou část nezabavitelné částky nemají sražet, a

Pro vydávání pokynů plátcům mzdy dlužníka podle ustanovení § 25 písm. e) a f) Vyhlášky nemá správce zákonné zmocnění.

Příkaz plátci mzdy dlužníka vydává insolvenční soud v usnesení o schválení oddlužení podle ustanovení § 406 odst. 3 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon).

O právech a povinnostech plátce mzdy dlužníka po doručení rozhodnutí o schválení oddlužení platí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu o plátci mzdy při výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného, a to podle ustanovení § 406 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon).

f) informuje plátce mzdy dlužníka o způsobu provádění srážek ze mzdy, jestliže to přispívá k hospodárnému postupu v insolvenčním řízení.

Toto ustanovení je uloženo v rámci zákona, postup provádění srážek stanoví občanský soudní řád a prováděcí předpisy, ev. insolvenční soud. IS zpravidla ani nemá informace potřebné, aby poskytoval takovéto informace zaměstnavatelům.

§ 26

Vedení spisů

Při svědomitém postupu při výkonu funkce s odbornou péčí insolvenční správce zajišťuje vedení spisů, kterým se rozumí úkony spojené s příjmem, evidencí, rozdělováním, oběhem, vyhotovováním, vyřizováním, podepisováním, odesíláním, ukládáním a vyřazováním dokumentů, se kterými se insolvenční správce seznámí při výkonu své funkce.

§ 27

Spis

(1) Při vedení spisů se zakládá samostatný spis pro každé insolvenční řízení, pro které byl insolvenční správce ustanoven do funkce.

(2) Spis je veden v listinné formě, v elektronické formě nebo v kombinované formě.

(3) Každý spis je označen spisovou značkou insolvenčního soudu, u něhož je příslušné insolvenční řízení vedeno, a popřípadě také spisovou značkou insolvenčního správce.

§ 28

Obsah spisu

„Insolvenční spis“ je upraven ustanovením § 419 zákona č. 182/2006 Sb. (insolvenční zákon). Pojem „spis“ jako jinou kategorii než „insolvenční spis“ insolvenční zákon nezná.

Není zřejmé, odkud Vyhláška čerpá své zákonné zmocnění pro to, aby definovala obsah spisu, je-li spis již jednoznačně definován insolvenčním zákonem.

(1) Spis obsahuje zejména soudní rozhodnutí, přípisy, korespondenci, protokoly, záznamy a další dokumenty vztahující se k danému insolvenčnímu řízení.

Jak přistupovat k dokumentům, které se dynamicky mění (např. výpočtové tabulky či různé generátory platebních příkazů plnění v oddlužení, účetnictví dlužníka – jeho obsah se logicky u větších insolvenčních řízení může měnit mnohokrát za den, může jít o desítky tisíc zúčtovaných položek během kalendářního roku, což by mohlo znamenat stovky stran spisového přehledu jen v rozsahu účetních položek, předané účetnictví dlužníka z období před úpadkem mohou být celé haly dokumentů se stovkami tisíc položek – po formální stránce jde přitom o dokumenty vztahující se k danému insolvenčnímu řízení). Jak přistupovat v oddlužení například k emailům či SMS komunikaci s dlužníky? Zakládat jen relevantní dokumenty (které to však jsou?) nebo vše (např. sms dlužníka po prozvonění telefonu správce „to byl omyl“)?

(2) Každý dokument zakládáný do spisu se opatří jednoznačným identifikátorem a údajem o okamžiku založení do spisu.

Toto ustanovení je nekonkrétní, nadto není zřejmé, z jakého ustanovení zákona vychází zmocnění pro takovou úpravu nových povinností. Je třeba lépe definovat, jak má tento identifikátor vypadat

(3) Spis obsahuje také spisový přehled, v němž je uveden soupis dokumentů založených do spisu spolu s identifikátorem každého dokumentu a případně také údajem o tom, že je dokument založen v elektronické podobě.

§ 29

Přílohy spisu

(1) Součástí spisu jsou také přílohy, a to zejména obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích.

(2) Součástí spisu jsou také zvláštní přílohy, které tvoří

- a) spisy přihlášek pohledávek včetně jejich příloh a dalších dokumentů a
- b) spisy obsahující dokumenty vztahující se k incidenčním sporům.

§ 30

Zpřístupnění spisu

(1) Používá-li insolvenční správce pro vedení spisu v elektronické nebo kombinované formě počítačový informační systém, zajistí přístupnost dat v rozsahu dat ve spisech přihlášek pohledávky oprávněným osobám prostřednictvím technických prostředků nebo dálkového přístupu.

Stanovení takovéto povinnosti jde nad rámec zákona, používané informační systémy ani neumožňují řešit nahlížení takovýmto způsobem tedy této povinnosti ani není jak vyhovět. K tomu lze poukázat, že i soudu probíhá nahlížení do spisů pod dohledem pracovníků soudů.

(2) Nejde-li o spis vedený pro pravomocně skončené insolvenční řízení, zajistí insolvenční správce, aby byl v jeho sídle přístupný oprávněným osobám. Spis vedený pro insolvenční řízení, pro které byl insolvenční správce ustanoven na základě zápisu údaje o provozovně do příslušné části seznamu insolvenčních správců, zpřístupní insolvenční správce v prostorách této provozovny. Nevede-li insolvenční správce tyto spisy v elektronické formě, zpřístupní je alespoň po předchozí žádosti.

Zákon nezná pojem oprávněných osob. Je tedy touto oprávněnou osobou pouze ministerstvo spravedlnosti ve smyslu ust. § 36 odst. 3 písm. a) zákona o insolvenčních správcích? Současně není stanovena lhůta pro zpřístupnění "po předchozí žádosti".

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 31

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.
2. Vyhláška č. 101/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 32

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.

Přechodné ustanovení je zcela neadekvátně krátké s přihlédnutím k tomu, že novela zákona stanovila na přizpůsobení se lhůtu jednoho roku, tj. do 30.6.2018. Přechodné ustanovení nadto neřeší, zda se bude vyhláška vztahovat i na již běžící řízení, a v jakém rozsahu.

Ministr spravedlnosti: